

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/15/2020
Identifikačné číslo spisu: 3117011041
Dátum vydania rozhodnutia: 25. augusta 2020
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3117011041.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci obvineného I. M. pre prečin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 25. augusta 2020 v Bratislave, o dovolaní ministra spravodlivosti Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 21. mája 2019, sp. zn. 23To/46/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky sa odmieta.

Odôvodnenie

I.
Konanie predchádzajúce dovolaniu

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „okresný súd“) z 26. marca 2019, sp. zn. 2T/92/2017, bol obvinený I. M. podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku oslobodený spod obžaloby podanej pre prečin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Trestného zákona a zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného zákona, ktorých sa mal dopustiť tak, že

od presne nezistenej doby až do dňa 18. augusta 2016 v dielenskej časti plechovej garáže bez popisného čísla na parcele číslo XXX/X umiestnenej na pozemku zapísanom na LV číslo XXXX patriacemu k bytovému domu číslo XX v katastri obce C., bez oprávnenia prechovával jednovýstrelovú vzduchovú pištoľ československej výroby so skllopnou hlavňou značky ČZ TEX 086, výrobného čísla XXXXXX, ktorá bola podomácky upravená pre strelbu nábojov s okrajovým zápalom kal. 6/6 START, pričom z technického hľadiska v zmysle ustanovení zákona číslo 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive podľa § 4 odsek 2 písmeno c), písmeno g), ide o zbraň kategórie A (zakázanú) ako aj 24 ks nábojov s okrajovým zápalom kalibru 22 Long Rifle, československej výroby s dnovým označením „REX“ výrobcu Sellier & Bellot, 1 ks náboja s okrajovým zápalom kalibru 22 Long Rifle, nemeckej výroby s dnovým označením „R“, 1 ks náboja s okrajovým zápalom

kalibru 22 Long Rifle anglickej výroby s dnovým označením „E“, 35 ks nábojov s okrajovým zápalom kalibru 22 Long Rifle, nemeckej výroby s dnovým označením „R“ a 2 ks vystrelených nábojníc, ktoré pôvodne tvorili súčasť nábojov s okrajovým zápalom kaliber 22 Long Rifle, československej výroby s dnovým označením „REX“, pričom tieto náboje sú z technického hľadiska v zmysle ustanovení zákona číslo 190/2003 Z.z. o strelných zbraniach a strelive podľa § 2 odsek 1 písmeno g) strelivom, ktoré podľa § 12 odsek 1 uvedeného zákona môže nadobudnúť do vlastníctva len držiteľ zbrojného preukazu, držiteľ zbrojnej licencie alebo držiteľ zbrojného sprievodného listu na trvalý vývoz.

Krajský súd v Trenčíne rozhodujúc o odvolaní prokurátora proti uvedenému rozsudku prvostupňového súdu uznesením z 21. mája 2019, sp. zn. 23To/46/2019, podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietol.

II.

Dovolanie
a vyjadrenie k nemu

Proti citovanému uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne, rozsudku Okresného súdu Trenčín ako aj proti konaniu, ktoré týmto rozhodnutiam predchádzalo, podal dovolanie minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“) na podnet prvej námestníčky generálneho prokurátora Slovenskej republiky písomným podaním z 3. decembra 2019, doručeným prvostupňovému súdu 6. decembra 2019, z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

V podanom dovolaní minister spravodlivosti po zrekapitulovaní predchádzajúceho konania uviedol, že 17. augusta 2018 (zrejme mal na mysli 2016, pozn.) bol vyšetrovateľom OKP OR PZ Trenčín so súhlasom prokurátorky Okresnej prokuratúry Trenčín vydaný príkaz na prehliadku iných priestorov a pozemkov, konkrétne plechovej garáže Č.. X bez popisného čísla, umiestnenej na parcele č. XX/X na pozemku zapísanom na LV č. XXXX patriacemu k bytovému domu č. XX v katastri obce C., ktorú užívajú bezpodieloví spoluvlastníci bytu v tomto bytovom dome, a to manželia I. a I. M..

Zo zápisnice o vykonaní prehliadky iných priestorov alebo pozemkov z 18. augusta 2018 (zrejme mal na mysli 2016, pozn.) je podľa ministra spravodlivosti zrejme, že prehliadka bola vykonaná v ten istý deň o 09.40 hod. Pri prehliadke boli okrem vyšetrovateľa a technika KR PZ v Trenčíne, príslušníkov OO OKP Trenčín, prítomní aj I. M., I. Ž. a nezúčastnená osoba C. C.. Zároveň zo zápisnice vyplýva, že osoba, u ktorej sa mala prehliadka vykonať, bola podľa § 104 Trestného poriadku poučená o dobrovoľnom vydaní veci a bola poučená aj podľa § 106 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku. Pri tejto prehliadke bola zaistená krátka strelná zbraň čiernej farby s celkovou dĺžkou 46 cm, v. č. XXXXXX, Made in Czechoslovakia, biela igelitová taška s nápisom QUANTO s rozmermi 45 cm x 36 cm, 26 ks nábojov bez označenia s dĺžkou 25 mm a 2 ks nábojníc bez označenia a bez strely a 35 ks nábojov, označenie R s dĺžkou 25 mm, zabalených v čierno-oranžovej krabicike s označením RWS Club.

Konajúce sudy v predmetnej veci zastávali názor, že predmetná prehliadka bola vykonaná nezákonným spôsobom z dôvodu absencie prítomnosti obvineného. Minister spravodlivosti však v tomto smere poukázal na znenie § 105 ods. 1 Trestného poriadku, v zmysle ktorého „orgán vykonávajúci domovú prehliadku alebo prehliadku iných priestorov, alebo prehliadku pozemku je povinný umožniť osobe, u ktorej sa taký úkon vykonáva, alebo niektorému dospelému členovi jej domácnosti alebo v prípade prehliadky iných priestorov aj jej zamestnancovi účasť pri prehliadke. O práve účasti pri prehliadke je povinný tieto osoby poučiť.“

Osobou, u ktorej sa prehliadka vykonáva, sa v zmysle tohto ustanovenia podľa ministra spravodlivosti rozumie osoba, ktorá obydlie, iné priestory alebo pozemky užíva a nemusí byť aj jej vlastníkom. Rozhodujúci je teda faktický a nie právny stav, to znamená, že zákon má na mysli osobu, do ktorej práv môže byť reálne zasiahnuté v súvislosti s vykonanou prehliadkou. Zjednodušene povedané ide podľa ministra spravodlivosti o toho, kto „obydlie“ reálne užíva, či už ako vlastník alebo ako užívateľ.

Zo znenia tohto ustanovenia však podľa ministra spravodlivosti nevyplýva povinnosť orgánov činných v trestnom konaní zabezpečiť prítomnosť všetkých osôb s majetkovými alebo obdobnými vzťahmi k nehnuteľnosti, na ktorej sa má prehliadka vykonať. Predmetné ustanovenie vo svojom obsahu nezakladá ani povinnosť prizvať a zabezpečiť prítomnosť samotného obvineného, resp. podozrivej osoby.

Prehliadky garáže v predmetnej veci sa podľa zápisnice z prehliadky zúčastnila I. M., jedna z majiteľov predmetnej nehnuteľnosti, ako aj svedok I. Ž., ktorý predmetnú nehnuteľnosť so súhlasom obvineného užíval ako garáž pre svoj motocykel. Podľa ministra spravodlivosti tak orgány činné v trestnom konaní umožnili zúčastniť sa prehliadky iných priestorov dvom osobám, ktoré mali určité majetkové, resp. užívacie vzťahy k danej nehnuteľnosti, čím naplnili podmienku stanovenú v § 105 ods. 1 Trestného poriadku.

Minister spravodlivosti je toho názoru, že námietka krajského súdu o tom, že obvinenému malo byť umožnené zúčastniť sa daného úkonu, nemá oporu v predmetnom ustanovení. Rovnako tak podotkol, že trestné stíhanie v danej veci bolo začaté proti neznámemu páchatelovi a z tohto dôvodu v čase vykonávania prehliadky nebola žiadna osoba v procesnom postavení obvineného. Navyše, minister spravodlivosti považuje za nelogický výklad daného ustanovenia v tom smere, že by v každom prípade bolo potrebné prizvať k predmetnému úkonu všetky osoby, ktoré sú v nejakom majetkovom vzťahu, resp. daný priestor využívajú, pretože zistenie všetkých týchto osôb by bolo úlohou často nereálnou. Už len v prípade spoluvlastníctva niekoľkých nehnuteľností, v rámci ktorých ako spolumajitelia vystupujú viaceré osoby, by bolo prakticky nereálne a neúčelné zabezpečenie ich prítomnosti na danom úkone.

Vo vzťahu k argumentu súdu ohľadom možného dodatočného vnesenia vecí do prehliadaného priestoru minister spravodlivosti poukázal na § 105 ods. 2 Trestného poriadku, v zmysle ktorého k výkonu domovej a osobnej prehliadky treba pribrať nezúčastnenú osobu. Povinnosť prítomnosti nezúčastnenej osoby je stanovená práve dôvodom „dohliadania“ nad samotným regulárnym priebehom domovej prehliadky. Ide v podstate o nestranného pozorovateľa, ktorého je následne možné za týmto účelom prípadne tiež vypočuť. Keďže v predmetnej veci bola nezúčastnená osoba prítomná, je podľa ministra spravodlivosti úvaha súdu o možnom dodatočnom vnesení vecí neopodstatnená.

Ustanovenie § 105 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku teda podľa ministra spravodlivosti komplexne rieši otázku prítomnosti osôb pri domovej prehliadke, resp. prehliadke iných priestorov a pozemkov, a to tým spôsobom, že kým účasť nezúčastnenej osoby je obligatórna, osobám uvedeným v odseku 1 (konkrétne „osobe, u ktorej sa taký úkon vykonáva alebo niektorému dospelému členovi jej domácnosti“) je orgán vykonávajúci domovú prehliadku povinný túto umožniť - t.j. nemajú povinnosť sa domovej prehliadky zúčastniť.

Okrem vyššie uvedeného dal minister spravodlivosti do pozornosti aj nesprávnu konštatáciu súdu o tom, že nemožno prihliadať na začatie trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku proti neznámemu páchatelovi, pretože osoba obvineného bola orgánom činným v trestnom konaní známa už pri začatí trestného stíhania. Nepovažoval preto za správne konštatovanie súdu o tom, že trestné stíhanie bolo začaté na základe informácie získanej príslušníkmi OKP OR PZ Trenčín, v ktorej je jasne uvedené, že osoba I. M. prechováva najmenej dve krátke guľové zbrane a komponenty k nim patriace. Rovnako tak podľa ministra spravodlivosti nemohlo byť v predmetnej veci začaté trestné stíhanie proti konkrétnej osobe, pretože v danom prípade síce informácie o páchaní trestného činu poukazovali na osobu obvineného (predovšetkým výpovede dvoch svedkov), avšak tieto informácie bolo potrebné relevantným spôsobom preveriť. Už zo samotného úradného záznamu o získaní informácie o páchaní protiprávneho konania je podľa ministra spravodlivosti zrejmé, že I. M. nebol jediným majiteľom danej nehnuteľnosti - pozemku a garáže, v ktorej bola následne prehliadka vykonaná. Rovnako tak bolo zistené, že predmetnú garáž užíva pre uskladnenie svojho motocykla aj svedok I. Ž.. Táto informácia podľa ministra spravodlivosti poukazovala na to, že danú garáž pre svoje účely využívali viaceré osoby a z výpovede svedkov bolo zrejmé, že v garáži sa s I. M. stretávalo viacero osôb. Informácia teda podľa ministra spravodlivosti mohla smerovať k tomu, že následným

vykonaním prehliadky iných priestorov a pozemkov mohlo dôjsť k zaisteniu dôkazov a stôp takého charakteru, ktoré by odôvodňovali záver o tom, že trestnej činnosti - držby nelegálnej zbrane a streliwa, sa dopustila iná osoba, resp. informácia o držbe nelegálnych zbraní sa nemusela vôbec potvrdiť - napokon, svedkovia C. Y. a W. H. poukazovali na držbu dvoch krátkych guľových zbraní a komponentov k týmto zbraniam, pričom následnou prehliadkou bola zaistená len jedna podomácky prerobená vzduchová zbraň a streliwo.

Vo vzťahu k výzve podľa § 104 ods. 1 Trestného poriadku minister spravodlivosti poukázal na to, že výzva na dobrovoľné vydanie vecí bola podľa zápisnice z prehliadky adresovaná I. M. ako jednej zo spoluvlastníčok nehnuteľnosti. Z obsahu ustanovenia § 104 ods. 1 Trestného poriadku je pritom podľa ministra spravodlivosti zrejmé, že predmetná výzva má byť adresovaná osobe, u ktorej sa má daná prehliadka realizovať, avšak predmetné ustanovenie nerieši potrebu predmetnú výzvu adresovať všetkým osobám, ktoré majú vlastnícky alebo užívaci pomer k nehnuteľnosti, keďže by to v niektorých prípadoch mohlo byť nereálne a zdĺhavé. Z uvedeného možno podľa ministra spravodlivosti uzavrieť, že v predmetnej veci bola vyzvaná na vydanie veci jedna zo spoluvlastníkov daného priestoru a z tohto dôvodu možno podmienku uvedenú v § 104 ods. 1 Trestného poriadku považovať za splnenú.

Vychádzajúc z uvedeného minister spravodlivosti konštatoval, že pri vykonaní prehliadky iných priestorov a pozemkov dňa 18. augusta 2016 boli splnené všetky zákonné požiadavky stanovené v § 101 a nasl. Trestného poriadku a to tak po obsahovej, ako aj po formálnej stránke. V tejto súvislosti minister spravodlivosti zdôraznil, že pri prehliadke iných priestorov a pozemkov právo občana na rešpektovanie súkromia konkuruje povinnosti štátu predchádzať kriminalite, ako aj povinnosti zisťovať a odhaľovať trestné činy. V predmetnej veci je podľa ministra spravodlivosti podstatné, že prehliadkou predmetnej garáže bol sledovaný legálny cieľ a tento zásah štátnej moci bol z hľadiska prevencie ďalšieho páchania závažnej trestnej činnosti nevyhnutný. Konštatovaním nezákonnosti vykonania daného úkonu z týchto dôvodov by napokon podľa ministra spravodlivosti došlo k narušeniu podstaty samotného procesného úkonu, pretože podstatou vykonania prehliadky, či už domovej alebo iných priestorov a pozemkov, je získanie vecí dôležitej pre trestné konanie, vo väčšine prípadov vecí, ktorá je podstatou samotného trestného stíhania, ako tomu napokon bolo aj v tomto prípade.

Z vyššie uvedených dôvodov minister spravodlivosti konštatoval, že postupom krajského ako aj okresného súdu bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 10 a ods. 12 Trestného poriadku, § 101 ods. 1, ods. 2, § 104 ods. 1, § 105 ods. 1, ods. 2 § 119 ods. 2, § 285 písm. a) a § 319 Trestného poriadku v prospech obvineného I. M., čo má za následok naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 21. mája 2019, sp. zn. 23To/46/2019, a rozsudkom Okresného súdu Trenčín z 26. marca 2019, sp. zn. 2T/92/2017, ako aj konaním, ktoré uvedeným rozhodnutiam predchádzalo, bol porušený zákon v ustanoveniach § 101 ods. 1, ods. 2, § 104 ods. 1, § 105 ods. 1, ods. 2, § 119 ods. 2, § 285 písm. a) a § 319 Trestného poriadku v prospech obvineného I. M.. Zároveň navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 21. mája 2019, sp. zn. 23To/46/2019, rozsudok Okresného súdu Trenčín z 26. marca 2019, sp. zn. 2T/92/2017, ako aj ďalšie rozhodnutia na ne obsahovo nadväzujúce. ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Okresnému súdu Trenčín prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu ministra spravodlivosti sa podaním z 11. februára 2020 vyjadril obvinený I. M. prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Jozefa Herbuláka. Vo svojom vyjadrení uviedol, že právny názor Krajského súdu v Trenčíne, vyslovený v napadnutom uznesení, považuje za správny, pretože k získaniu dôkazov v trestnom konaní došlo následkom nezákonného postupu orgánov činných v trestnom konaní. V predmetnej veci mala vykonanej prehliadke iných priestorov podľa obvineného

predchádzať výzva v zmysle § 104 Trestného poriadku na dobrovoľné vydanie veci, ktorá sa mala v rámci prehliadky zaistiť. Inštitút predchádzajúcej výzvy upravuje aj R 17/2015, v zmysle ktorého „príkazy súdu a prokurátora sa v trestnom konaní vydajú len v prípade zákonného dôvodu na zásah do základných alebo iných práv a slobôd dotknutých osôb. Domovú prehliadku alebo prehliadku iných priestorov alebo pozemku na účel zabezpečenia veci dôležitej pre trestné konanie nie je potrebné nariadiť, ak je zrejmá dobrovoľná súčinnosť osoby, ktorá je vlastníkom alebo oprávneným užívateľom nehnuteľnosti, v (na) ktorej sa má vec nachádzať. V takom prípade sa použije inštitút vydania alebo odňatia veci (§ 91 Trestného poriadku) po prípadnom predchádzajúcom, resp. súčasnom vykonaní obhliadky (§ 154 Trestného poriadku) bez nariadenia prehliadky uvedenej v § 99 ods. 1 alebo ods. 2 Trestného poriadku. Aj v prípade nariadenia domovej prehliadky alebo prehliadky iných priestorov alebo pozemku sa od výkonu prehliadky upustí alebo sa prehliadka ukončí, ak sa dobrovoľné vydanie individuálne určenej veci dosiahlo predchádzajúcou výzvou pri splnení podmienok uvedených v § 104 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku.“

Zmyslom ustanovenia § 104 ods. 1 Trestného poriadku je podľa obvineného zabezpečenie primeranosti úkonu zo strany orgánov štátu, teda aby nemuseli neprimerane zasahovať v prípade, ak je možné požadovaný úkon zabezpečiť tým, že osoba, ktorej je výzva určená, ju dobrovoľne splní, a teda vydá požadované veci a pod. Predpokladom výkonu prehliadky iných priestorov je, že výzvou sa nedosiahlo dobrovoľné vydanie hľadanej veci alebo odstránenie iného dôvodu, ktorý k takémuto úkonu viedol. Ustanovenie § 104 ods. 2 Trestného poriadku pritom upravuje situáciu, v prípade ktorej sa nevyžaduje postup podľa ods. 1. Takýmto dôvodom môže byť podľa obvineného napríklad skutočnosť, že je potrebné vykonať domovú prehliadku u osoby, ktorá je dlhodobo v zahraničí, je nezvestná, zomrela alebo sa nachádza na neznámom mieste. V predmetnej veci však predchádzajúcej výzve nebránila podľa obvineného ani skutočnosť, že v čase vykonania prehliadky bol vo výkone väzby v inej trestnej veci. Rovnako tak podľa obvineného neobstojí tvrdenie dovolateľa, že výzva na dobrovoľné vydanie veci bola adresovaná jeho manželke I. M. ako jednej zo spoluvlastníkov nehnuteľnosti, pretože jeho manželka nebola v predmetnom trestnom konaní podozrivou osobou, ale touto osobou bol podľa úradného záznamu príslušníka Policajného zboru zo 16. augusta 2016 obvinený, z čoho vyplýva, že takýmto doručením výzvy nemohla byť splnená podmienka osoby, ktorej má byť výzva adresovaná. V predmetnej veci pritom podľa obvineného nešlo o veľký počet vlastníkov nehnuteľnosti (on a jeho manželka), pričom obvinený bol v predmetnej veci podozrivou osobou a z tohto dôvodu podľa jeho názoru nemožno jeho manželku považovať za osobu spĺňajúcu podmienky doručenia výzvy na dobrovoľné vydanie veci. Uvedené podľa obvineného potvrdzuje aj R 8/2009, v zmysle ktorého „podľa § 2 ods. 1 Trestného poriadku nikto nemôže byť stíhaný ako obvinený inak než zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje tento zákon. Je preto porušením tejto základnej zásady trestného konania, ak sa vykoná prehliadka "iného priestoru", napr. osobného motorového vozidla, bez prítomnosti vlastníka vozidla, ktorého totožnosť je známa, je dostupný, nie sú prítomné žiadne dôvody v zmysle § 104 ods. 2 Trestného poriadku a dotknutá osoba sa práva účasti na tomto úkone nevzdala. Prehliadka „iných priestorov“ vykonaná v rozpore so zákonom je úkon neopakovateľný a výstup z takejto prehliadky ako dôkaz je nepoužiteľný pre jeho rozpor s ustanovením § 119 ods. 2 Trestného poriadku vetou prvou, v zmysle ktorej za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona.“

Predchádzajúca výzva na dobrovoľné vydanie veci bola podľa obvineného aj obsahom rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2016, sp. zn. 6 Tdo 75/2015, v odôvodnení ktorého je uvedené „aj napriek tomu, že vyšetrovatelka mala príkaz na domovú prehliadku, nevyužila možnosť ju realizovať zákonným spôsobom, teda nevyzvala podozrivú osobu na vydanie vecí, o ktorých bol predpoklad, že sa nachádzajú v dome, v ktorom býval a bez existencie potreby prekonať odpor tejto osoby, ktorej sa domová prehliadka týkala alebo ňou vytvorenú prekážku, dala pokyn na násilné vniknutie do domu inej zložke Policajného zboru, než ako jej bolo určené príkazom. Nešlo o neodkladný úkon, vstup nebol vyvolaný potrebou okamžitej ochrany života alebo zdravia osôb alebo ochrany štátu, udržaním verejného poriadku, ochranou majetku alebo ochranou práv a slobôd iných.“ „vyšetrovatelka, ako osoba poverená výkonom príkazu sudcu na domovú prehliadku nepostupovala zákonným spôsobom, pretože vlastníkov domu nepoučila o ich práve účasti pri prehliadke, nezistila u

nich, či toto právo využijú a prehliadka bola vykonaná bez ich účasti, hoci sa v dome v tej dobe nachádzali.“ Aj uvedené rozhodnutie podľa obvineného potvrdzuje, že v jeho prípade došlo k nezákonnému postupu príslušných orgánov, následne k nezákonnému vykonaniu prehliadky a z tohto dôvodu aj k nezákonne získaným dôkazom.

Obvinený zároveň uviedol, že jeho manželka bola pri výkone prehliadky zaujatou osobou, pretože vo výkone väzby sa nachádzal práve z dôvodu trestnej veci súvisiacej s jeho manželkou, v ktorej vystupovala ako poškodená. Ich vzájomné vzťahy už boli v tej dobe veľmi naštrbené a jej prítomnosť preto podľa obvineného nemožno považovať za splnenie § 105 ods. 1 Trestného poriadku. Neumožnením účasti obvineného pritom podľa jeho názoru neboli splnené ani podmienky podľa § 105 ods. 3 Trestného poriadku, pretože vtedajšie okolnosti žiadnym spôsobom neodôvodňovali záver, že by mohlo dôjsť k ohrozeniu života alebo zdravia obvineného.

Vo vzťahu k tvrdeniu dovolateľa o tom, že trestné stíhanie bolo začaté len „vo veci“ a z tohto dôvodu nebola jeho nevyhnutná prítomnosť pri prehliadke, obvinený poukázal na výpovede svedkov W. H. a C. Y., vykonané pred realizáciou prehliadky iných priestorov, ktorí tvrdili, že obvinený mal v garáži aj iné zbrane, ktoré však nie sú predmetom obžaloby, pretože neboli pri prehliadke nájdené. Taktiež nesúhlasil s tým, že v tom čase malo ísť o neznáameho páchatel'a, pretože z opisu skutku vyplýva, že predmetom vykonanej prehliadky mala byť garáž v spoluvlastníctve obvineného a jeho manželky. Formálne síce obvinenému v čase vykonania prehliadky nebolo vznesené obvinenie, ale z materiálnej stránky je podľa jeho názoru zrejmé, že orgány činné v trestnom konaní považovali za podozrivú osobu výlučne jeho.

Obvinený poukázal na doktrínu ovocia otráveného stromu, na znenie § 119 ods. 2 Trestného poriadku a na základe toho konštatoval, že v predmetnej veci nemožno považovať zbraň a strelivo, ktoré boli pri vykonanej prehliadke zaistené nezákonným spôsobom, za dôkaz. Uvedené podľa neho potvrdzuje aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. novembra 2017, sp. zn. 4 Tdo 67/2016, v zmysle ktorého „náležité zistenie skutkového stavu veci, resp. dokázanie viny nikdy nemôže byť nadradené zásade stíhania zo zákonných dôvodov a ani právu na zákonný proces, pretože by to viedlo k snahe dosiahnuť pravdu za každú cenu, teda aj za cenu porušenia zákona. Trestné stíhanie je vždy nevyhnutné vykonávať len v súlade so zákonom, preto postup príslušných orgánov, ktorého cieľom je náležité zistenie skutkového stavu veci, musí byť vždy v intenciách zákona. Žiadnymi limitmi neobmedzené objasňovanie trestných činov by viedlo k zničeniu mnohých spoločenských a osobných hodnôt a zákonný postup štátnych orgánov je sám o sebe hodnotou, ktorá je imanentným princípom demokratického a právneho štátu a umožňuje ochranu ďalších práv a právom chránených záujmov. Nezákonný postup v prípravnom konaní pri zaistení veci prvostupňový a odvolací súd zákonne nezhodnotili v zmysle zásady, že na neprávne nemôže byť založené právo, a v rozpore s ustálenou súdnou praxou sa snažili o legitimovanie nezákonne získaného dôkazu a z neho odvodených dôkazov. Všetky dôkazy získané pri nezákonne vykonanej domovej prehliadke a prehliadke iných priestorov sú procesne nepoužiteľné na založenie viny obvineného.“

Obvinený taktiež poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. februára 2012, sp. zn. 3 Tdo 43/2011, na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. novembra 2017, sp. zn. 6 To 4/2017 a v nadväznosti na to uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi dovolaním napadnutého rozhodnutia, má za to, že sporný dôkaz - prehliadka iných priestorov z 18. augusta 2016 bola vykonaná nezákonným spôsobom, pričom z tohto dôvodu nemožno prihliadať na poznatky získané týmto dôkazom.

Na základe vyššie uvedeného obvinený požiadal, aby dovolací súd dovolanie na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol, alternatívne aby predmetné dovolanie podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietol.

K dovolaniu ministra spravodlivosti sa podaním z 19. februára 2020 vyjadrila aj prokurátorka Okresnej prokuratúry Trenčín (ďalej len „prokurátorka“), ktorá vo svojom vyjadrení uviedla, že v plnom rozsahu súhlasí s dovolaním ministra spravodlivosti. Poukázala tiež na to, že v predmetnej

trestnej veci prvostupňový súd obvineného najskôr uznal za vinného zo žalovaných trestných činov, v ďalšom konaní ho však na základe záväzného právneho názoru krajského súdu spod obžaloby oslobodil. Dňa 18. augusta 2016 v čase o 9.40 hod. bola pritom na základe písomného príkazu vyšetrovateľa, so súhlasom prokurátora vykonaná prehliadka iných priestorov a pozemkov, konkrétne plechovej garáže Č.. X bez popisného čísla umiestnenej na parcele číslo XXX/X na pozemku zapísanom na LV číslo XXXX patriacemu k bytovému domu číslo XX v katastri obce C., ktorú v uvedenom čase užívali bezpodieloví spoluvlastníci bytu manželia I. M. a I. M.. Pri výkone prehliadky bola prítomná I. M. a nájdená bola krátka strelná zbraň čiernej farby o celkovej dĺžke 46 cm, výrobného čísla XXXXXX, Made in Czechoslovakia, biela igelitová taška s nápisom QAUNTO s rozmermi 45 cm x 36 cm, 26 ks nábojov bez označenia o dĺžke 25 mm a 2 ks nábojnic bez označenia strely a 35 ks nábojov, označenia R o dĺžke 25 mm zabalené v čierno-oranžovej krabičke s označením RWS Club.

Následne zo znaleckého posudku Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru, odbor kriminalistika, odvetvie kriminalistická balistika číslo PPZ-KEU-BA-EXP-2016/13389 vyplýva, že na skúmanie bola predložená jednovýstrelová vzduchová pištoľ československej výroby so sklopnou hlavňou značky ČZ TEX 086, výrobného čísla XXXXXX, podomácky upravená pre strelbu nábojov s okrajovým zápalom kaliber 6/6 START, bez viditeľného označenia skúšobnou značkou. Rovnako bolo predložených 26 ks nábojov, z toho 24 ks nábojov s okrajovým zápalom kaliber 22 Long Rifle československej výroby s dnovým označením „REX“ (výrobca Seller & Bellot - ide o náboje s mosadznými nábojnicami valcového tvaru osadené olovenými strelami), 1 ks náboja s okrajovým zápalom kaliber 22 Long Rifle československej výroby s dnovým označením „R“ (výrobca Rheinisch-Westfälischen Sprengstoff) a 1 ks náboja s okrajovým zápalom kaliber 22 Long Rifle anglickej výroby s dnovým označením „E“ (výrobca Eley Brothers). Taktiež bolo predložených na skúmanie 35 ks nábojov s okrajovým zápalom kaliber 22 Long Rifle nemeckej výroby s dnovým označením „R“ (výrobca Rheinisch-Westfälischen Sprengstoff). Vo vzťahu ku skúmanej zbrani išlo z technického hľadiska v zmysle § 4 ods. 2 písm. c), písm. g) zákona č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive v platnom znení o zbraň kategórie A - zakázanú zbraň. Pri skúmaných nábojoch ide z technického hľadiska podľa zákona č. 190/2003 Z. z. o strelivo. Náboje môže nadobudnúť do vlastníctva len držiteľ zbrojného preukazu, držiteľ zbrojnej licencie alebo držiteľ zbrojného sprievodného listu na trvalý vývoz.

Prokurátorka taktiež poukázala na to, že ustanovenie § 105 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku upravuje otázku prítomnosti osôb pri domovej prehliadke v takom rozsahu, že kým účasť nezúčastnenej osoby je pri prehliadke obligatórna a túto osobu je potrebné k výkonu prehliadky pribrať, ďalším osobám uvedeným v odseku 1, a teda osobe, u ktorej sa taký úkon vykonáva alebo niektorému dospelému členovi jej domácnosti je orgán, ktorý vykonáva domovú prehliadku, povinný toto umožniť, čiže majú právo sa domovej prehliadky zúčastniť. Striktné ustanovenie § 105 ods. 1 Trestného poriadku jednoznačne uvádza, že účasť na prehliadke má orgán vykonávajúci prehliadku umožniť osobe, u ktorej sa vykonáva, a nie všetkým osobám, u ktorých sa prehliadka vykonáva. Dokonca zákon umožňuje, že namiesto osoby, u ktorej sa úkon vykonáva, bude postačovať, ak sa prehliadky zúčastní iný dospelý člen domácnosti tejto osoby. Obava krajského súdu z možných námietok o dodatočnom „vnesení“ veci je v právnej úprave zabezpečená obligatórnou účasťou nezúčastnenej osoby na prehliadke. Z dôvodu „dohliadania“ nad samotným zákonným priebehom prehliadky iných priestorov zákon ustanovuje nevyhnutnosť pribratia k jej výkonu nezúčastnenú osobu ako nestranného pozorovateľa, ktorú nie je možné následne za týmto účelom prípadne vypočuť.

V predmetnej veci bola prehliadka garáže vykonávaná u manželov M., ktorí boli bezpodieloví spoluvlastníci. Orgán vykonávajúci prehliadku umožnil účasť jedného zo spoluvlastníkov pri tomto úkone a na jej vykonanie pribral nezúčastnenú osobu. V čase vykonávania prehliadky bolo vo veci realizované iba trestné konanie „vo veci“ a zo stíhaného trestného činu nebol nikto obvinený. Prehliadka iných priestorov tak podľa prokurátorky bola vykonaná v súlade s Trestným poriadkom. Iba neprítomnosť jedného zo spoluvlastníkov priestoru, v ktorom sa prehliadka vykonáva, nemôže byť podľa prokurátorky dôvodom jej nezákonnosti. Po vykonaní prehliadky iných priestorov v garáži v spoluvlastníctve manželov M. nebolo podľa prokurátorky vylúčené, že vykonanými úkonmi (napr.

stopy na zaistených zbraniach) sa preukáže, že páchatelom nedovoleného ozbrojovania môže byť nie I. M., ale napríklad I. M., prípadne iná osoba, ktorá sa mohla kedykoľvek pred nájdením zbrane dostať do garáže. Pri výklade ustanovenia § 105 ods. 1 Trestného poriadku v súlade s názorom senátu krajského súdu by pri každej prehliadke museli byť prítomní všetci užívatelia priestoru, hoci by títo nemuseli byť orgánom prípravného konania ani známi. Trestný poriadok pritom podľa prokurátorky neukladá povinnosť umožniť všetkým členom domácnosti účasť na prehliadke a je nelogické, aby sa výsledok domovej prehliadky alebo prehliadky iných priestorov mohol použiť iba voči osobe, ktorá bola prítomná pri takej prehliadke.

Pri vykonaní prehliadky iných priestorov boli podľa prokurátorky splnené všetky zákonné požiadavky kladené na príkaz na prehliadku iných priestorov po obsahovej i formálnej stránke. Jeho realizácii predchádzala zákonom požadovaná výzva a pri jeho realizácii bola prítomná osoba, u ktorej sa prehliadka vykonávala ako i nezúčastnená osoba. Vzhľadom na uvedené je výsledok prehliadky iných priestorov podľa prokurátorky dôkazom zákonným, získaným v súlade s ustanoveniami § 105 ods. 1, ods. 2, § 101 ods. 1 Trestného poriadku a z tohto dôvodu súd s použitím § 119 ods. 2 Trestného poriadku mal výsledok prehliadky ako i naň nadväzujúce dôkazy vziať do úvahy pri svojom rozhodovaní o vine.

Na základe uvedeného sa podľa prokurátorky nemožno stotožniť s názorom prvostupňového súdu ako aj odvolacieho súdu vo vzťahu k nepoužiteľnosti dôkazov (zápisnice z prehliadky pozemkov a iných priestorov, ako aj znaleckých posudkov k veciam nájdeným pri prehliadke), avšak uviedla, že vyhodnotením listín, a to príkazu na prehliadku iných priestorov a pozemkov zo 17. augusta 2016 so súhlasom prokurátorky a samotnej zápisnice z vykonania prehliadky z 18. augusta 2016, bola prehliadka, pri ktorej bola nájdená strelná zbraň a strelivo, vykonaná zákonom stanoveným spôsobom.

Prokurátorka je preto toho názoru, že uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 21. mája 2019, sp. zn. 23To/46/2019, a jemu predchádzajúcim rozsudkom Okresného súdu Trenčín z 26. marca 2019, sp. zn. 2T/92/2017, bol porušený zákon v prospech obvineného I. M..

Spis spolu s podaným dovolaním bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený 12. marca 2020.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], oprávnenou osobou (§ 369 ods. 1 Trestného poriadku), na podnet osoby, ktorej zákon právo na podanie dovolania z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku nepriznáva, v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku).

Súčasne však dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie je naplnený dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Úvodom je potrebné uviesť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávných chýb taxatívne uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok (s výnimkou dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku) neslúži na revíziu skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

Podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku minister spravodlivosti podá dovolanie aj proti právoplatnému rozhodnutiu vychádzajúceho zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v

podstatných okolnostiach nesprávne zistený, alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci.

Minister spravodlivosti v podanom dovolaní v podstate namietal nesprávne hodnotenie zisteného skutkového stavu, konkrétne vykonanej prehliadky iných priestorov a pozemkov, ktorú konajúce súdy vyhodnotili ako nezákonný dôkaz.

K tomu je potrebné uviesť nasledovné:

Dňa 16. augusta 2016 bolo podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie pre zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona (č. 1. 3 spisu) na tom skutkovom základe, že

neznámy páchatel' od presne nezistenej doby až doposiaľ bez povolenia prechováva na presne nezistenom mieste v garáži bez popisného čísla na parcele č. XXX/X umiestnenej na pozemku zapísanom na LV č. XXXX patriacemu k bytovému domu č. XX v katastri obce C. dve krátke guľové strelné zbrane bližšie nezistenej značky a typu, komponenty k nim a presne neurčený počet streliva.

Následne, 16. augusta 2016 bol vypočutý svedok C. Y. (č. 1. 25 spisu), ktorý vo svojej výpovedi uviedol: „Po oboznámení sa s predmetom výsluchu k veci uvádzam, že niekedy v novembri roku 2015 som sa nachádzal v plechovej garáži bez popisného čísla u I. M. z C., ktorá sa nachádza pri bytovke, v ktorej I. býva. I. je môj kamarát asi 5 rokov. Tu som bol z toho dôvodu, že I. M. ma požiadal, aby som mu opravil jeho auto Mitsubishi Pajero, nakoľko vedel, že oprava áut je môj koníček. Bolo to už vo večerných hodinách asi okolo 22.00 hod. a v garáži sme sa nachádzali len my dvaja. I. varil na variči víno, pričom sme sa o všeličom rozprávali a popíjali víno. I. mi medzi rečou povedal, že má nejaké zbrane. Následne išiel ku garážovému ponku, kde vybral z neuzamknutého šuplíka nejakú pištoľ, zdá sa mi že striebornej farby, dlhú asi 10 cm, ktorú mi podal. Ja som si ju obzrel. Náboje v nej však neboli. Išlo o menšiu zbraň tak som na to nereagoval. Nepýtal som sa ho na čo ju má. Vzápätí I. z toho istého vytiahol ďalšiu pištoľ čiernej farby spolu s tlmičom o veľkosti asi 30-40 cm. Ani v tejto zbrani nemal náboje. Túto mi taktiež dal do rúk, na čo som už reagoval a spýta som sa ho či mu nešibe, že načo to má. Už si nepamätám, čo mi na to odpovedal. Ja som mu ju vrátil, nechcel som s tým nič mať tak som sa ho viac ani nepýtal. Potom som mu dorobil svetlá na aute, a išiel som domov. O týchto zbraniach sme sa viacej nebavili. Toto bolo prvý a poslednýkrát kedy mi I. tieto pištole ukázal. Z týchto zbraní som s I. nikdy nestrieľal ani som ho nevidel ich používať. I. potom niekedy koncom roku 2015 začal meniť správanie, začalo mu šibať, išlo o nejaké problémy s jeho ženou, ja presne neviem o čo ide, ale odvtedy som sa s I. prestal stretávať a neboli sme ani v kontakte.“

Toho istého dňa bol vypočutý aj svedok W. H. (č. 1. 26 spisu), ktorý uviedol: „Po oboznámení s predmetom výsluchu k veci uvádzam, že bývam v obci C. v bytovke č. XX. Mojm susedom v tejto bytovke je môj kamarát I. M.. Vedľa tejto bytovky tri plechové garáže vedené ako dočasná stavba, ktoré sme si postavili majitelia bytov, nakoľko pozemok patril k bytovke. Vedľa garáže, ktorá patrí k nášmu bytu má plechovú garáž I. M.. I. si v tejto garáži parkoval svoje auto. Túto garáž taktiež využíva aj asi 35 ročný chalan, ktorý sa volá I. a býva v Y.. Tento tu parkuje svoju motorku. Ja len viem, že je to I. kamarát a túto garáž začal využívať na parkovanie svojej motorčky asi 2 mesiace predtým ako bol I. vzatý do väzby. I., I. žena, od tejto garáže kľúče nemala. Asi pred štyrmi rokmi mi I. ukazoval, ale to bolo ešte v inej garáži, ktorú užíval predtým, pištoľ šedo čiernej farby o veľkosti do 15 cm s bubnom, teda revolver, v ktorej mal aj náboje. Vtedy mi I. o nej povedal, že ju má lebo chodil do Rumunska. Nič bližšie ani odkiaľ ju má mi nepovedal. Túto zbraň som videl viackrát. I. ju mal schovanú v garáži v starom stolíku od šijacieho stroja, ktorý slúžil ako ponk, nakoľko I. mal na nej primontovaný zverák. Na tomto mieste ju mal stále uloženú, a ako som povedal, viackrát mi ju ukázal, naposledy asi v lete minulého roku, t. j. 2015, kedy som bol náhodne v I. garáži. I. mi vtedy taktiež ukázal ďalšiu pištoľ, ktorú však neviem odkiaľ vytiahol. Bola to upravená krátka zbraň s tlmičom tmavej farby vo veľkosti do 50 cm. Preto som povedal že išlo o upravenú zbraň, lebo mala tri časti a to rukovať, nejaké telo a tlmič. I. ju vtedy predo mnou zložil. Ja som sa ho nepýtal načo ju má, lebo som s tým nič nechcel mať spoločné. Vtedy I. spomínal niečo ohľadom Rakúska, kde pracoval v horách.

Avšak presne som nechápal, či ju tam zohnal alebo ju tam používal. I. vtedy, to bolo asi okolo 22.00 hod., nabil do tejto zbrane náboj a vystrelil jedenkrát do vzduchu. Keďže bol na tejto zbrani namontovaný tlmič tento výstrel takmer nebolo ani počuť. Potom zobral zbraň, zdá sa mi, že ju rozobral a niekam v garáži schoval. Ja som sa nedíval kam. Taktiež som v tejto garáži videl náboje k obidvom zbraniam, ktoré som opísal. K menšej zbrani tam mal asi do 10 ks nábojov malých do bubnu. K tej väčšej pištoľi, z ktorej strieľal, mal asi 4-5 ks nábojov s oceľovou špičkou, to bol priemer asi 7 mm. Od toho momentu som sa s I. prestal baviť, držal som si od neho odstup, lebo sa začal zvláštne správať, keď sa mu odsťahovala žena. Viac som tieto zbrane nevidel. Ja som s tým nechcel nič mať spoločné, aj keď som videl aký je I. zvláštny.“

Dňa 17. augusta 2016 bol po predchádzajúcom súhlase prokurátorky Okresnej prokuratúry Trenčín vyšetrovateľom vydaný príkaz na prehliadku iných priestorov a pozemkov (č. l. 82 spisu), ktorá mala byť vykonaná v plechovej garáži č. X bez popisného čísla umiestnenej na parcele č. XXX/X na pozemku zapísanom na LV č. XXXX patriacemu k bytovému domu č. XX v katastri obce C., ktorú užívajú bezpodieloví spoluvlastníci bytu v tomto bytovom dome - manželia I. M. a I. M., pretože „je dôvodné podozrenie, že sa tam nachádzajú veci dôležité pre trestné konanie, a to konkrétne dve krátke guľové strelné zbrane bližšie nezistenej značky a typu, komponenty k nim a presne neurčený počet streliva a iné veci pochádzajúce alebo súvisiace s trestnou činnosťou.“ V odôvodnení tohto príkazu je uvedené: „V danej veci boli na základe operatívno-pátracej činnosti pracovníkov 1. OVK OKP OR PZ Trenčín v rámci postupu vyšetrovateľa po začatí trestného stíhania vypočutí v procesnom postavení svedka C. Y. a W. H., ktorí vo svojich výpovediach zhodne uviedli, že im v predmetnej garáži I. M. ukazoval dve strelné zbrane - pištole, ktoré tam mal uschované v pracovnom stole (ponku). Nakoľko zabezpečené dôkazy vzbudzujú dôvodné podozrenie, že v uvedenej garáži sa nachádzajú dve krátke guľové zbrane bližšie nezistenej značky a typu, komponenty k nim a presne neurčený počet streliva a iné veci pochádzajúce alebo súvisiace s trestnou činnosťou, považujem nariadenie príkazu podľa § 101 ods. 1 Trestného poriadku za dostatočne odôvodnené.“

Dňa 18. augusta 2016 v čase od 9.40 do 10.35 hod. bola realizovaná prehliadka iných priestorov a pozemkov (zápisnica o tejto prehliadke sa nachádza na č. l. 83 - 85 spisu). Príkaz na prehliadku bol doručený I. M., ktorá po predchádzajúcej výzve na dobrovoľné vydanie vecí uvedených v príkaze uviedla: „Ja takéto veci nemám a preto nemám čo vydať.“ (č. l. 83 spisu). Pri prehliadke boli prítomní I. M., por. I. Y., kpt. Mgr. N. D., I. Ž. a nezúčastnená osoba C. C.. Pri výkone prehliadky došlo k poškodeniu majetku, konkrétne vstup bol vykonaný odstrihnutím visiaceho zámku kliešťami a po otvorení zámku dverí I. M. (č.l. 85 spisu). Počas prehliadky bola zaistená krátka strelná zbraň čiernej farby s celkovou dĺžkou 46 cm, v. č. XXXXXXXX, Made in Czechoslovakia, biela igelitová taška s nápisom QUANTO s rozmermi 45 cm x 36 cm, 26 ks nábojov bez označenia s dĺžkou 25 mm a 2 ks nábojníc bez označenia bez strely a 35 ks nábojov, označenie R s dĺžkou 25 mm zabalené v čierno-oranžovej krabicičke s označením RWS Club (č. l. 86 spisu).

Dňa 28. decembra 2016 bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie I. M. pre zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona (č. l. 4 - 5 spisu) na tom skutkovom základe, že

obvinený od presne nezistenej doby až do dňa 18. augusta 2016 v dielenskej časti plechovej garáže bez popisného čísla na parcele č. XXX/X umiestnenej na pozemku zapísanom na LV č. XXXX patriacemu k bytovému domu č. XX v katastri obce C. bez povolenia prechovával zakázanú podomácky upravenú jednovýstrelovú vzduchovú pištoľ československej výroby so sklopnou hlavňou, zn. ČZ TEX 086, výrobného čísla XXXXXX a 61 ks nábojov s okrajovým zápalom kal. 22 Long Rifle rôznych druhov a 2 ks vystrelených nábojníc, ktoré pôvodne tvorili súčasť nábojov s okrajovým zápalom kal. 22 Long Rifle.

Podľa § 101 ods. 1 Trestného poriadku prehliadku iných priestorov alebo prehliadku pozemku je oprávnený nariadiť predseda senátu, pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní prokurátor alebo s jeho súhlasom policajt. Príkaz musí byť vydaný písomne a musí byť odôvodnený. Doručí sa vlastníkovi alebo užívateľovi priestorov alebo pozemku, alebo jeho zamestnancovi pri

prehliadke, a ak to nie je možné, najneskôr do 24 hodín po odpadnutí prekážky, ktorá bránila doručeniu.

Podľa § 104 ods. 1 domovú prehliadku, osobnú prehliadku alebo prehliadku iných priestorov, alebo prehliadku pozemku možno vykonať len po predchádzajúcej výzve toho, u koho alebo na kom sa má taký úkon vykonať, a to len vtedy, ak sa výzvou nedosiahlo dobrovoľné vydanie hľadanej veci alebo odstránenie iného dôvodu, ktorý viedol k takému úkonu.

Podľa § 104 ods. 2 Trestného poriadku postup podľa odseku 1 sa nevyžaduje, ak tomu bráni závažná prekážka a vec neznesie odklad alebo ak by predchádzajúca výzva bola zjavne neúspešná.

Podľa § 105 ods. 1 Trestného poriadku orgán vykonávajúci domovú prehliadku alebo prehliadku iných priestorov, alebo prehliadku pozemku je povinný umožniť osobe, u ktorej sa taký úkon vykonáva, alebo niektorému dospelému členovi jej domácnosti alebo v prípade prehliadky iných priestorov aj jej zamestnancovi účasť pri prehliadke. O práve účasti pri prehliadke je povinný tieto osoby poučiť.

Pokiaľ minister spravodlivosti v podanom dovolaní uvádza výklad pojmu „osoba, u ktorej sa úkon vykonáva“ v zmysle § 105 ods. 1 Trestného poriadku, najvyšší súd v tomto smere dáva do pozornosti svoje uznesenie z 3. októbra 2018, sp. zn. 1 TdoV 9/2017, v zmysle ktorého „osoba, u ktorej sa domová prehliadka / taký úkon vykonáva“ v zmysle ustanovení § 104 ods. 1, § 105 ods. 1 a 5, § 106 ods. 1 a 2 Trestného poriadku je osoba, do ktorej práva, zodpovedajúceho domovej slobode, sa pri výkone domovej prehliadky zasahuje; takou osobou nie je vlastník alebo nájomca dotknutej nehnuteľnosti, pokiaľ ju aj fakticky neužíva ako obydlie.“

Znamená to, že v predmetnom smere je rozhodujúci faktický a nie právny stav, t. j. zákon má sa na myslí osobu, do ktorej práv môže byť reálne zasiahnuté v súvislosti s trestným konaním.

Hoci minister spravodlivosti v podanom dovolaní vyššie uvedený výklad pojmu „osoba, u ktorej sa úkon vykonáva“ uvádza, následne poukazuje na to, že zo znenia ustanovenia § 105 ods. 1 Trestného poriadku nevyplýva povinnosť orgánov činných v trestnom konaní zabezpečiť prítomnosť všetkých osôb s majetkovými alebo obdobnými vzťahmi k nehnuteľnosti, v ktorej sa má prehliadka vykonať. K tomu možno uviesť, že zmyslom toho ustanovenia nepochybne nie je zabezpečenie prítomnosti všetkých osôb s majetkovými alebo obdobnými vzťahmi k nehnuteľnosti, v ktorej sa má prehliadka vykonať, ale tak ako to vyplýva z vyššie uvedeného rozhodnutia zabezpečenie prítomnosti osoby, do ktorej práva sa pri výkone prehliadky iných priestorov zasahuje, bez ohľadu na jej majetkový vzťah k danej nehnuteľnosti.

V predmetnej veci pritom už z výpovedí svedkov C. Y. a W. H. vyplývalo, že osobou, do ktorej práv mohlo byť reálne zasiahnuté v súvislosti s predmetným trestným konaním, nebola I. M., ale I. M. (hoci v tom čase ešte nebol obvineným). O tom, že v čase vykonávania prehliadky iných priestorov a pozemkov musel byť I. M. minimálne podozrivým svedčí okrem výpovedí týchto dvoch svedkov aj odôvodnenie príkazu na prehliadku iných priestorov a pozemkov, v ktorom sa jasne uvádza, že svedkovia vo svojich výpovediach zhodne uviedli, že im v predmetnej garáži I. M. ukazoval dve strelné zbrane. Rovnako tak aj z odpovede manželky I. M. na predchádzajúcu výzvu, ako aj z toho, zámok od garáže musel vyšetrovateľ odstrihnúť (čo indikuje, že manželka I. M. od tohto priestoru nemala ani len kľúče) vyplýva, že I. M. síce v tom čase bola bezpodielovou spoluvlastníčkou priestoru, v ktorom sa prehliadka vykonávala, avšak nebola osobou, do ktorej práv mohlo byť v súvislosti s trestným konaním reálne zasiahnuté (resp. zo žiadneho v tom čase zabezpečeného dôkazu to nevyplývalo). Touto osobou bol I. M., čo napokon potvrdzuje i konštatovanie ministra spravodlivosti v podanom dovolaní, ako aj prokurátorky vo vyjadrení k dovolaniu, keď obaja zhodne konštatujú, že vykonaním prehliadky iných priestorov a pozemkov mohlo dôjsť k zaisteniu dôkazov a stôp takého charakteru, ktoré by odôvodňovali záver o tom, že trestnej činnosti sa dopustila iná osoba, resp. informácia o držbe nelegálnych zbraní sa nemusela vôbec potvrdiť. Vykonaním tejto prehliadky teda mohlo dôjsť k situácii, že na základe zaistených dôkazov by sa zistilo, že trestnej činnosti sa dopustila iná osoba ako I. M., resp. žiadna trestná činnosť by sa nepreukázala. Nič to však nemenilo na

skutočnosti, že v čase vykonávania prehliadky bol I. M. minimálne podozrivou osobou (keďže prehliadkou sa mohlo zistiť, že trestnej činnosti sa dopustila iná osoba ako on, tak ako na to poukázal minister spravodlivosti) a ako takej osobe mal orgán vykonávajúci prehliadku iných priestorov v zmysle § 105 ods. 1 Trestného poriadku povinnosť umožniť na prehliadke účasť, obzvlášť za situácie, že v čase konania prehliadky sa I. M. nachádzal vo výkone väzby v inej trestnej veci a teda de facto bol v „dispozícii“ štátu, resp. štátnych orgánov. V predmetnej veci navyše prehliadka iných priestorov nebola ani neodkladným úkonom v zmysle § 10 ods. 17 Trestného poriadku, takže orgánom činným v trestnom konaní ani táto skutočnosť nebránila v zabezpečení jeho účasti na tomto úkone.

Možno preto konštatovať, že orgánom činným v trestnom konaní nič nebránilo v zabezpečení účasti I. M. na predmetnej prehliadke v zmysle § 105 ods. 1 Trestného poriadku, v adresovaní mu predchádzajúcej výzvy podľa § 104 ods. 1 Trestného poriadku a v prípade dobrovoľného nevydania hľadaných vecí k prístupiu k samotnej prehliadke iných priestorov a pozemkov, v tomto prípade plechovej garáže. Nič z toho však orgány činné v trestnom konaní nevykonali a namiesto toho zabezpečili účasť manželky I. M. (ako bezpodielovej spoluvlastníčky nehnuteľnosti) na tomto úkone, čím sa snažili deklarovať splnenie podmienok uvedených v § 104 ods. 1, § 105 ods. 1 Trestného poriadku, avšak striktne formalisticky a v rozpore s ich zmyslom a účelom.

Najvyšší súd v tejto súvislosti opätovne zdôrazňuje, že v zmysle ustanovení § 104 ods. 1, § 105 ods. 1 Trestného poriadku je rozhodujúci faktický a nie právny stav, čo znamená, že aj keby I. M. nebol vlastníkom predmetnej garáže, v ktorej prehliadka bola vykonávaná, ale túto by len užíval (či už na základe nájomného alebo akéhokoľvek iného vzťahu), nič by to nemenilo na skutočnosti, že orgán vykonávajúci prehliadku tejto garáže bol povinný umožniť mu na tejto prehliadke účasť, keďže v čase vykonávania prehliadky bol jedinou podozrivou osobou v predmetnej veci a navyše sa nachádzal vo výkone väzby v inej veci, takže rozhodne nemožno hovoriť o akomkoľvek probléme v súvislosti so zabezpečením jeho účasti na prehliadke. Na uvedené nemá žiaden vplyv skutočnosť, že I. M. v čase vykonávania prehliadky nebolo vznesené obvinenie, pretože ako už bolo vyššie uvedené, z dôkazov zabezpečených pred vykonaním prehliadky jednoznačne vyplývalo, že jedinou podozrivou osobou bol v tom čase on.

Keďže prehliadka iných priestorov a pozemkov bola v tomto prípade úkonom neopakovateľným, tak ako to predpokladá § 10 ods. 18 Trestného poriadku, akékoľvek pochybenia, ktoré počas nej vznikli, nebolo možné v ďalšom konaní odstrániť. Vychádzajúc z uvedeného možno konštatovať, že konajúce súdy postupovali v predmetnej veci správne, ak vykonanú prehliadku označili za nezákonne vykonaný dôkaz, pretože táto bola skutočne vykonaná v rozpore s § 104 ods. 1, § 105 ods. 1 Trestného poriadku. Z tohto dôvodu na tento dôkaz pri svojom rozhodovaní nemohli prihliadať.

Možno preto uzavrieť, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku v predmetnej veci zjavne naplnený nebol a z tohto dôvodu neostávalo najvyššiemu súdu iné, než dovolanie ministra spravodlivosti na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť.

Na dôvažok najvyšší súd dodáva, že postup vyšetrovateľa ale i dozorujúcej prokurátorky bol nesprávny, pretože po 16. auguste 2016, odkedy vedeli o tom, že zbrane má mať v nedovolenej držbe I. M., nevzniesli tejto osobe aj obvinenie a nepostupovali voči nej v rozsahu práv obvineného určených Trestným poriadkom (§ 34). To viedlo v konečnom dôsledku k nesprávnemu postupu medzi 16. augustom 2016 až 28. decembrom 2016 (aj k nezákonnej prehliadke iných priestorov - garáže) a v konečnom dôsledku k obchádzaniu Trestného poriadku.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

